

Öğrencinin Sahur Yemeği

— yalcin-temiz · 04 Şubat 2010

Yıl bin dokuz yüz yetmiş.

On beş yaşımdayım. Artvin Erkek İlköğretmen Okulu öğrencisiyim. Ortaokulu ilçede okuduktan sonra gündüzlü sınavını kazanarak başladım bu okula. Okulumuz Artvin'in en gözde okulu. O yıllarda Artvin ve Kars başta olmak üzere birçok ilden her ortaokul mezunu buraya girebilmek için can atmaktaydı. Çoruh kenarına kurulan bu okul adeta Artvin'i kurtaracak öğretmen fabrikası gibiydi. Dört yılın sonunda çiçeği burnunda bir öğretmen olarak hayata atılmak vardı. Ya canını dişine takar okursun; ya da elinde tırpan tarla, çayıra; elinde değnek koyun, keçi peşine dağa bayıra; elinde balta ormana odun yapmaya gidersen anlayışı vardı toplumda.

Okulumuzda yatılı bölümü de vardı. O bölümdeki öğrenciler, yatılı sınavını kazanmışlardı. Onların hiçbir sorunu yok gibiydi. Okulun yemekhanesinde kahvaltılarını yapıp yemeklerini yiyorlardı. Yatakhaneinde yatıyorlardı. Devlet tarafından yılda bir takım elbise ve bir çift ayakkabı da verilmekteydi kendilerine. Asıl sorun bizdeydi. Biz gündüzlülerde. Hepimiz genellikle yoksul aile çocuklarıydık. Babalarımız köyde çiftçilik yapmaktaydı. Buna çiftçilik denirse eğer. Çünkü bizim buralarda arazi kıt, nüfus kalabalık, halk ziraat yönünden bilgisizdi. Bu yüzden hiçbir gelir yoktu. Köylerde insanlar boğaz tokluğuna çalışıyordu, demek gayet yerinde olur. Bu durum bize de yansımakta ve babamızdan fazlaca bir para desteği görememekteydik. Anlayacağınız gibi sınavlarda yatılılığı kazanamamanın cezasını çok ağır ödüyorduk.

İşte o yıllarda Artvin'in en köhne evlerini kiralardık. Üçer beşer öğrenci bir odada kalırdık. Başımızda ne anamız vardı ki yemeğimizi yapsın, çamaşırımızı yıkasın, ne de babamız ki istediğimizde harçlığımızı versin. Okulun açılacağı zaman köyümüzden bir tahta sandık ve bir mukavva kutuyla anayola iner; çoğu zaman tomruk yüklü kamyonlar üzerinde Artvin'e ulaşırdık. Tomrukların üzerindeki korku unutulacak gibi değildi. Kamyon dar ve dönemeçli yollarda yalpalarken ödümüz kopardı. Savrulmamak için tomrukların bağlandığı iplerden iki elimizle sıkı sıkı yapışırdık. Üç saatlik bu çileli yolculuktan sonra yorgun argın, toza toprağa karışmış bir durumda varırdık Artvin'e.

Şartlar çok zordu. Yükümüz çok ağırdı. Öyle an gelirdi ki insan, insan olduğunu unutturdu. Bizim hiç hazır yemeğimiz olmazdı ki. Öğlen olunca okul yakınında bulunan fırından çeyrek ekmek alırdık. İçerisine yirmi beş kuruşluk helva koydururduk ve bir köşede iştahla yerdik. Mübarek ekmek ne çabuk biterdi de cebimizde paramız her zaman az olduğu için tazeleyemezdik. Ağzımızda kalan helva tadını tekrar tekrar yutkunurduk. Üzerine su içmeye korkardık. Bazı zamanlarda ekmeği yarım alırdık ama içine katık alamazdık. Sanki boş ekmek daha bir doyururdu bizi.

Akşamları evimize gittiğimizde evimiz bize hiç gülmezdi ki. Soğuk, düzensiz, yoksul evimiz. Kirli

duvarlarını gazete kâğıdıyla kapladığımız evimiz. Bir yıl boyunca aynı gazete başlıklarına takılır kalırdı gözlerimiz. Perdesiz pencere, kapayınca yerine tam oturmayan kapı, hem tuvalet, hem banyo olarak kullandığımız bir metrekare hücre, kirli kapları yıkadığımız bir beton çıkıntı evimizin birer parçasıydı. Raf, dolap karışımı bir bölüm vardı odamızda. Buraya köyden getirdiğimiz erişte kutusunu, yumurta sepetini ve ceviz torbasını yerleştirdik. Tencere tabak ve bardaklarımız da bir köşesine dizilirdi. Duvara çakılı bir çiviye file içerisinde ekmeklerimizi asardık. Sandığımız fasulye, patates, yağ, peynir, çay ve şekerimizi koyardık. Biz içeri girince evde ne kadar fare varsa deliklerine girerlerdi. Erişte kutusunun içine saklananlar ise sabahlara kadar tıkırtılarıyla uykularımızı bölerlerdi.

Çocukluğumda sahur yemeklerini hiç kaçırmazdım ve belli bir yaştan sonra da orucumu tutardım. O alışkanlığım hala üzerimde. Birlikte aynı odayı paylaştığımız arkadaşlarım da öyle. Yine bir Ramazan ayındaydık. Ev işlerini aramızda iş bölümü yaparak sürdürürdük. O akşam iftar ve sahur yemeği hazırlamak benim görevimdi. Şu anda iftara ne yediğimizi hatırlamıyorum. Ama ihtimalleri söyleyebilirim. Ya kuru fasulye, ya erişte, ya da peynir eritmesidir.

Bu gece sıra patates yemeğindeydi. Arkadaşlarım geç saatlere kadar derslerini çalıştıktan sonra yataklarına sokulup uyudular. Ben patatesleri ve birkaç baş kuru soğanı soydum. Gaz ocağını pompalayarak yaktım. Tencereye azıcık yağ yakıp üzerine soğan ve patatesleri döktüm. Tuzunu ve suyunu ayarladım. Yemek pişerken çizgili pijamalarımla yatağımın üzerine uzandım.

Artık gerisi kolaydı. Tencerede yemek pişmekte, ben hayallere dalmaktaydım. Aklıma köyde bıraktığım ailem mi gelmiyor? Küçük yaştan beri sevdiğim, siyah önlük ve beyaz yakası ile ilkokuldan mezun olurken çekindiği vesikalık resmini yatağımın başucuna raptiyelediğim komşu kızı mı gelmiyor? Her biri bir yerlerde çocukluk arkadaşlarım mı gelmiyor? Köyümün her karış toprağına ayaklarım basmadı mı? Her bir meyve ağacına tırmanmadım mı? Her bir pınarından yudumlamadım mı? Yumak köpeğim, sarıkuyruk kedim, kan rengi horozum ne yapıyor acaba? Tavuklarım yumurtaya döndü mü? Delikiz ineğim doğurdu mu? Hani yayladan köye getirirken kuyruğuna yapışmışım da ırmaktan geçiyorduk. Irmağın derin yerinde kara lastik ayakkabım suya kapılıp kayboldu da taş ve dikenlerle dolu üç saatlik yolu yalınayak yürüdüm. Ben bunları hatırlarken, arkadaşlarım derin derin uyuyorlar. Patates yemeğimin kaynama noktasına ulaştığını duyuyorum. Tenceden alışılmış sesler geliyor çünkü.

Kendimi şöyle bir yana çeviriyorum. Bu kez zihnimde öğretmenlerim ve derslerim canlanıyor. Başımın belası şu matematik dersi! Nedendir sevemediğim? Hiç unutmuyorum: İlkokul üçüncü sınıftayım. Birden beşe kadar bütün sınıflar aynı dershanedeyiz. Anlayacağınız birleştirilmiş sınıflı köy okulu. Yanlış anlamayın köyümüzde iki tane okul var. Bizim okulumuz mahallemizde. Toplam öğrenci sayısı otuz kadar. Öğretmenimiz ikinci sınıflarla matematik dersi işlerken biz ödevli çalışıyoruz. Öğretmenimiz yazı tahtasına bir problem yazıyor. İkinci sınıf öğrencileri problemi çözmekte zorlanıyorlar. Öğretmenimiz bana dönüyor ve bu problemi çözmemi istiyor. Ben zaten problem tahtaya yazılırken hiçbir şeyini anlamıyorum. Soru bana yöneltilince: "Öğretmenim ben ikinci sınıfların problemine karışmam" diyorum

ve sıcak sıcak terliyorum. Gerisini söylememe gerek var mı bilmiyorum. O yıllarda bu gibi durumlarda öğretmenler ne yapıyorsa öğretmenim de aynı işlemi yapıyor doğal olarak. Şimdi yine matematik dersi benim için çözülmeyen problemlerle dolu. Ne yapmam acaba? Kafam bir türlü almıyor.

Arada bir gözlerim kapanıyor. Öğretmenlerimizden Resimci Nevzat Bey'in birinci sigarası içmesi geliyor aklıma, Hasan Bey'in ceketinin yan cebinin üst tarafında bulunan ikinci bir küçük cep neyin nesidir? Tarihçimiz Çağatay Öğretmenimizin ilk derslere neden geciktiğini anlamaya çalışıyorum. Edebiyatçımız Güner Bey'in ne çok şeyler bildiğini, bunu nasıl başarabildiğini merak ediyorum. Müdürümüz Turgut Bayraktutan gibi şeker bir insanın ne iyi ki başımızda bulunduğunu tebessümlerimle belli ediyorum. Geçen günkü yağmurlu havada okulumuza giderken bizi anadol marka taksisine almıştı da ne kadar sevinmiştik. Ben bunları düşünürken arkadaşlarım derin derin uyuyorlar. Patates yemeğim içten içten kaynıyor, kaynıyor, kaynıyor...

Biraz sonra diğer yanıma dönüyorum. Son zamanlarda okulumuzda ve çevremizde sıkça konuşulan, kitaplarda yazılan ve beynimizde yer eden sağ, sol, faşizm, komünizm, milliyetçi, devrimci, ülkücü, Stalin, Hitler, Lenin, Mao, Castro, laiklik, demokrasi, emekçi, burjuva ve yobaz kavramlarını geçiriyorum zihnimden. Ben bunları peş peşe sıralarken arkadaşlarım derin derin uyuyorlar. Patates yemeği tenceresi fokurduyor, fokurduyor, fokurduyor...

Öyle bir an geliyor ki ben bir köy okulunda öğretmen olarak göreve başlıyorum. Sınıfımda güler yüzlü, bilgiye susamış öğrencilere ders anlatıyorum. Az sonra bahçeye çıkıyoruz. Birlikte oyunlar oynuyoruz, dolaşıyoruz. Öğrencilerimden bazıları ellerimi, kollarımı çekiştiriyor, ceketimden tutunuyor, bazıları bacaklarıma sarılıyor. Sanki yürümüyor, uçuyoruz. Ovaları geçiyor, yaylaları aşılıyor, bulutların üzerine varıyor, güneşe yaklaşıyoruz...

Derken omuzuma bir elin dokunduğunu ve "uyan uyan" diyen bir sesin ortalıkta yankılandığını fark ediyorum. Yatağımdan doğrulduğumda ne göreyim: Odamızı kaplayan ağır bir yanık kokusuna sabah ezanı karışmaktaydı. Arkadaşım, gazocağından indirdiği kararmış tencere ve kömürleşmiş yemeği seyretmekteydi. Olanları anlamakta gecikmedim. Ben, anılarım, hayallerim ve rüyalarımın meşgulken yemeğimize olacak olmuştu. Artık başım önde ve müthiş bir eziklik içindeydim. Diğer arkadaşımız uykusuna devam etmekteydi.

Artık yapacak bir şey yoktu. Ellerimizi midelerimizin üzerine bastıra bastıra yataklarımıza girdik ve uyumaya çalıştık. Saat sabahın sekizinde aç aç okulumuzun yolunu tuttuk.

O günden bu yana her Ramazan Ayı beni o yıllara götürür. Her Ramazan Ayı bana o geceyi hatırlatır. Her Ramazan Ayı boyunca bütün sahur yemeklerim birazcık yanık kokar...

Tür : Anı

Mansiyon ödülü alan eser : Öğrencinin Sahur Yemeği
Yazarın Adı Soyadı : Yalçın TEMİZ